

УДК: 339.138:631.1

ДОСЛІДЖЕННЯ ДЖЕРЕЛ ІНВЕСТУВАННЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРОПІДПРИЄМСТВ

ЛУНКІН ВалерійІнституту тваринництва Національної академії аграрних наук України
<https://orcid.org/0009-0002-4626-8558>

Статтю присвячено вивченню джерел інвестування для розвитку ресурсного потенціалу агропідприємств. Метою дослідження є аналіз, систематизація та узагальнення наявного теоретико-методичного забезпечення функціонування ресурсного потенціалу підприємства та залучення джерел інвестування задля його розвитку.

В статті розглянуто наявні визначення поняття «ресурсний потенціал», та запропоновано під ресурсним потенціалом підприємства розуміти сукупність матеріальних, фінансових, трудових, інноваційних та організаційних ресурсів, які доступні підприємству та можуть ефективно використовуватись з метою досягнення стратегічних цілей, забезпечення сталого розвитку, підвищення конкурентоспроможності та ефективності виробничих процесів підприємства. В дослідженні виявлено, що ефективне використання матеріальних, фінансових, трудових, інноваційних та земельних ресурсів є ключовим для досягнення стратегічних цілей підприємства, зменшення витрат, підвищення продуктивності та забезпечення довгострокової конкурентоспроможності. Обґрунтовано необхідність розгляду ресурсного потенціалу не тільки як сукупності матеріальних та фінансових ресурсів, але й як інтегрованої системи, що включає нематеріальні активи, такі як інтелектуальний капітал, знання, досвід та стратегічні можливості. Визначено, що не менш важливим є розвиток резервів і можливостей мобілізації ресурсів, які дозволяють підприємству зберігати свою стійкість і адаптивність.

Дослідження показало, що залучення інвестицій є важливим інструментом для розвитку ресурсного потенціалу агропідприємств. Це дозволяє підприємствам не тільки забезпечити стабільне економічне зростання, але й підвищити свою конкурентоспроможність на внутрішньому та міжнародному ринках. Зазначено, що інвестиції, як важливе джерело залучення нових ресурсів, сприяють модернізації виробничих потужностей, впровадженню інновацій та технологій, що, в свою чергу, підвищує ефективність підприємства та знижує витрати. Залучення інвестицій сприяє розширенню асортименту продукції та покращенню її якості, що дозволяє підприємствам зберігати та посилювати конкурентоспроможність. В дослідженні представлено джерела інвестування для розвитку різних складових ресурсного потенціалу агропідприємств, зокрема розглянуто можливості державних програм, пільгових кредитів, а також приватних інвестицій у землю, техніку, людський капітал та інтелектуальні ресурси.

Ключові слова: ресурсний потенціал, розвиток ресурсного потенціалу, агропідприємство, інвестиції, залучення інвестицій, джерела інвестування, фінансові ресурси.

<https://doi.org/10.31891/mdes/2024-13-53>

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Розвиток агропідприємств відіграє ключову роль у забезпеченні продовольчої безпеки, економічного зростання та стабільності сільських територій. Проте значна частина аграрних підприємств стикається з проблемою обмеженості ресурсного потенціалу, який є основою їх ефективної діяльності. З метою досягнення сталого розвитку агропідприємствам необхідно забезпечити залучення додаткових фінансових ресурсів у вигляді інвестицій, проте, на цьому шляху однією з ключових проблем є обмежена доступність інвестиційних джерел, як внутрішніх: власний прибуток, кредити, так і зовнішніх: державна підтримка, іноземні інвестиції, грантове фінансування. Виникають перешкоди через високі вимоги до підприємств-реципієнтів, економічну нестабільність та недосконалість механізмів заохочення інвесторів, що значно ускладнює фінансове забезпечення агропідприємств. Також існує проблема ефективного спрямування отриманих інвестицій на розвиток ключових компонентів ресурсного потенціалу, таких як матеріально-технічна база, трудові ресурси, інновації та фінансові можливості. Отже, є необхідність всебічного аналізу та систематизації джерел інвестування, а також визначення їх впливу на розвиток ресурсного потенціалу агропідприємств задля підвищення конкурентоспроможності аграрного сектору та його суб'єктів.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Теоретико-методичним основам функціонування та розвитку ресурсного потенціалу підприємства присвячено велику кількість публікацій, зокрема роботи Берднікової Л.Ф. [7], Гамбла Дж. [2], Гарскі С. Дж. [8], Коваленко О.В. [3], Латишевої О.В. [4], Макеева О.О. [5], Материнської О.А. [6], Славова В.П. [3], Смолич Д.В. [9], Стрікленда А.Дж. [1, 2], Тимошук І.В. [9], Томпсон А.А. [1, 2], Ярової А.О. [6] та інших провідних вітчизняних та закордонних вчених. Баланюк І. [10], Бірак Є. [11], Левандівський О. [10], Матковський П. [10], Мацків В. [10], Михайлик О. [11] та інші зробили вагомий внесок в розвиток теоретичного підґрунтя залучення інвестицій до розвитку ресурсного потенціалу підприємств.

Незважаючи на значний обсяг досліджень, присвячених проблемам ресурсного потенціалу агропідприємств, як у вітчизняній, так і в зарубіжній науці, деякі аспекти цієї теми залишаються недостатньо вивченими. Одним із таких аспектів є недостатня увага до джерел інвестування елементів ресурсного потенціалу агропідприємств.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Актуальність дослідження та наявність невисвітлених раніше частин загальної проблеми обумовлюють мету дослідження, а саме – аналіз, систематизація та узагальнення наявного теоретико-методичного забезпечення функціонування ресурсного потенціалу підприємства та залучення джерел інвестування задля його розвитку.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Ефективність діяльності підприємства, зокрема і аграрного, безпосередньо пов'язана з ефективністю використання його ресурсного потенціалу, який охоплює всі доступні матеріальні, фінансові, людські, інноваційні, інформаційні та природні ресурси. Саме ця сукупність елементів є ґрунтовною для реалізації виробничих, управлінських та стратегічних цілей підприємства. Раціональне управління ресурсами дозволяє підвищити продуктивність, зменшити витрати, збільшити прибутковість та забезпечити довгострокову конкурентоспроможність. В сучасних джерелах літератури не представлено загальноприйнятого визначення ресурсного потенціалу, отже виникає необхідність дослідження його сутності.

Вчені Томпсон А.А. та Стрікланд А.Дж. зазначають, що ресурсний потенціал це складна та багатогранна система, що включає не тільки матеріальні та фінансові ресурси підприємства, але й важливі нематеріальні компоненти: досвід, знання, інтелектуальний капітал, конкурентні можливості, унікальні навички працівників, стратегічні активи та ринкові досягнення [1, 2]. На нашу думку такий підхід дозволяє побачити ресурсний потенціал не лише як набір матеріальних і фінансових ресурсів, а й як сукупність інтелектуальних та стратегічних переваг, які можуть стати вирішальними в умовах високої конкуренції. Адже, досвід та знання підприємства, як частина ресурсного потенціалу, є важливими активами, оскільки вони визначають здатність організації адаптуватися до змінюваних умов ринку, швидко впроваджувати інновації та приймати обґрунтовані рішення. Інтелектуальний капітал, у свою чергу, є потужним фактором, що дозволяє підприємству створювати нові цінності та бути попереду конкурентів, застосовуючи креативність, технологічні рішення та нові методи управління. Унікальні навички працівників, які є частиною людського капіталу, також важливі для забезпечення високої продуктивності та збереження конкурентоспроможності на ринку.

На думку науковців Славова В.П. та Коваленка О.В., ресурсний потенціал є комплексною категорією, що утворює основу матеріального відтворення та гармонійно поєднується з продуктивними силами і виробничими відносинами [3]. На нашу думку, такий підхід дозволяє розглядати ресурсний потенціал не лише як набір матеріальних, фінансових, людських, інформаційних та інших ресурсів, а й як елемент, що взаємодіє з іншими компонентами економічної системи. Його ефективне використання залежить від правильної інтеграції з продуктивними силами підприємства та оптимізації виробничих відносин. Збалансування кількісних та якісних співвідношень ресурсів є важливим аспектом запропонованого підходу, оскільки підкреслюється необхідність не тільки накопичення ресурсів, а й їх правильного розподілу та ефективного використання.

Дослідження Латишевої О.В. показали, що ресурсний потенціал являє собою сукупністю можливостей ресурсів, що реалізуються в процесі виробництва, а також невикористаних можливостей, що сприяють ефективному використанню виробничих, природних і науково-технічних ресурсів [4]. Цей підхід підкреслює важливість не тільки наявних ресурсів, але й потенціалу, що ще не реалізований, і його можливість бути залученим для досягнення економічного зростання підприємства. Дуже цікавою є думка науковця, щодо розглядання ресурсного потенціалу як сукупності факторів, що реалізуються в процесі виробництва матеріальних благ, тут саме інвестиції відіграють ключову роль у розвитку і розширенні цього потенціалу. Вони стають основним джерелом для залучення нових ресурсів і можливостей, що сприяють забезпеченню економічного зростання підприємства і більш повному задоволенню суспільних потреб.

Дослідник Максим О.О. розглядає ресурсний потенціал як сукупність накопичених ресурсів господарюючого суб'єкта, що характеризують систему його можливостей для реалізації

цілеспрямованої діяльності в умовах постійно змінних факторів внутрішнього та зовнішнього середовища [5]. Такий підхід підкреслює важливість інтеграції різних типів ресурсів, таких як фінансові, матеріальні, людські, технологічні тощо, у єдину систему, здатну адаптуватися до змінних умов і досягати поставлених цілей. Дослідник акцентує на необхідності врахування змінних факторів середовища, які постійно впливають на підприємство. Ці зміни створюють як нові можливості для розвитку, так і загрози для стабільної діяльності підприємства, тому здатність ефективно реагувати на них є ключовою для забезпечення успішної реалізації стратегії. У цьому контексті ресурсний потенціал виступає як динамічна система, що не лише відображає наявні ресурси, але й включає можливість їхнього ефективного використання в умовах змін. Важливим є не лише накопичення ресурсів, а й здатність підприємства використовувати їх з максимальною вигодою, адаптуючись до нових умов, зміцнюючи свої конкурентні позиції та забезпечуючи стале економічне зростання.

В дослідженнях Материнської О.А. та Ярової А.О. зазначається, що ресурсний потенціал - це сукупність матеріальних, нематеріальних, трудових і фінансових ресурсів, а також здатність працівників підприємства ефективно використовувати ці ресурси для досягнення стратегічних цілей і виконання місії підприємства [6]. Такий підхід підкреслює важливість різноманітних ресурсів, які взаємодіють і повинні бути правильно скоординовані для забезпечення успішної діяльності підприємства.

Берднікова Л.Ф. представляє ресурсний потенціал як характеристику наявності фінансових, виробничих та інноваційних ресурсів, що можуть бути активовані для ефективного функціонування підприємства, а також наявних резервів і можливостей мобілізації цих ресурсів задля забезпечення безперебійної роботи підприємства [7]. Окрему увагу вчена приділяє фінансовим ресурсам, на її думку, вони є основою для функціонування будь-якого підприємства, оскільки саме вони забезпечують можливість фінансування поточних витрат, інвестицій, модернізації виробництва та впровадження нових технологій. Їх наявність дає підприємству необхідний запас для реалізації стратегії розвитку та забезпечення стабільності.

Отже, ґрунтуючись на думках вітчизняних та закордонних вчених [1-9], під ресурсним потенціалом підприємства доцільно розуміти сукупність матеріальних, фінансових, трудових, інноваційних та організаційних ресурсів, які доступні підприємству та можуть ефективно використовуватись з метою досягнення стратегічних цілей, забезпечення сталого розвитку, підвищення конкурентоспроможності та ефективності виробничих процесів підприємства. Ресурсний потенціал також має включати резерви та можливості мобілізації цих ресурсів, що дозволяють підприємству адаптуватися до змінюваних умов внутрішнього та зовнішнього середовища, забезпечуючи безперебійну роботу і розвиток у майбутньому.

Запорукою розвитку та оптимізації ресурсного потенціалу підприємства є залучення джерел інвестування, оскільки вони забезпечують необхідні фінансові, матеріальні та технологічні ресурси для реалізації стратегічних цілей і підвищення ефективності виробничих процесів [10]. Вкладення в аграрний сектор сприяють модернізації виробничих потужностей, впровадженню новітніх технологій, розширенню асортименту продукції, що є важливим для збереження та посилення конкурентоспроможності на ринку.

Інвестиції у технології дозволяють підприємствам застосовувати більш ефективні методи ведення господарства, автоматизувати процеси і покращити якість продукції, що підвищує їх ефективність та знижує витрати. Крім того, інвестиції у людський капітал є важливими для забезпечення кваліфікації працівників, що сприяє покращенню загальної ефективності діяльності підприємства. Підвищення рівня освіти та професійних навичок співробітників дозволяє підприємствам бути гнучкими і оперативно реагувати на зміни в технологіях або вимоги ринку, що є необхідним для успішної діяльності в умовах постійних змін. Забезпечення фінансової стабільності підприємства також є одним із важливих аспектів інвестиційної діяльності. Вкладення дозволяють знизити залежність від зовнішніх джерел фінансування, таких як кредити чи державні субсидії, що є важливим для підтримки фінансової стійкості підприємства в умовах економічних коливань чи непередбачуваних ситуацій. Інвестиції у матеріальні ресурси, зокрема в сільськогосподарську техніку, землю та інфраструктуру, сприяють збільшенню виробничих потужностей і дозволяють більш ефективно використовувати природні ресурси. Це дає змогу значно підвищити рівень автоматизації виробничих процесів, що позитивно впливає на обсяги виробництва і знижує витрати. Нарешті, інвестиції створюють резерви, які можуть бути мобілізовані для розвитку нових напрямків діяльності або швидкої адаптації до змін на ринку. Це

важливо для сталого розвитку агропідприємства, оскільки забезпечує його здатність до адаптації в умовах економічної нестабільності чи непередбачуваних обставин [11].

Загалом, інвестиції є необхідним інструментом для розвитку ресурсного потенціалу агропідприємства, оскільки вони забезпечують оптимальне використання наявних ресурсів, дозволяють залучати нові та створюють умови для зростання, модернізації та досягнення економічної стійкості підприємства в довгостроковій перспективі. Для кожного виду ресурсів агропідприємства доцільно залучати різні джерела інвестування, які можуть забезпечити необхідні фінансові ресурси для розвитку підприємства (рис. 1).

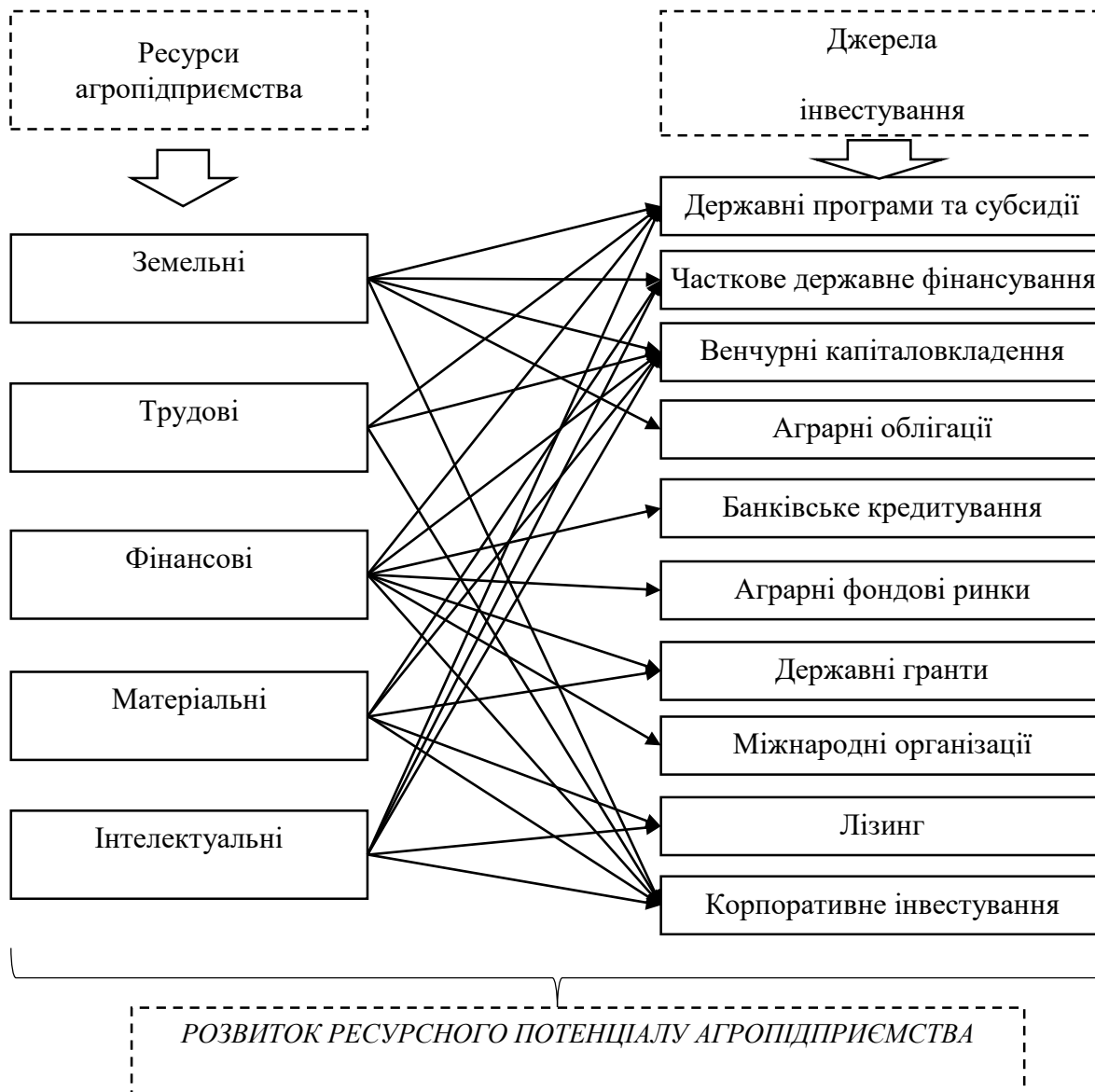

Рис. 1. Джерела інвестування для розвитку ресурсного потенціалу агропідприємства

Джерело: авторська розробка

Одним із основних джерел інвестування для земельних ресурсів є державні програми та субсидії, що сприяють розвитку сільського господарства, зокрема для купівлі або оренди земельних ділянок. Також можна використовувати часткове державне фінансування на відновлення деградованих земель або створення зрошувальних систем. Приватні інвестори можуть вкласти кошти в земельні ділянки, що мають потенціал для швидкого зростання, наприклад, для застосування новітніх технологій ведення сільського господарства. Аграрні облігації також є важливим джерелом фінансування земельних активів, що дозволяє залучати кошти для розширення земельних ділянок або модернізації існуючих.

Для трудових ресурсів джерелами інвестування можуть бути державні гранти та субсидії на розвиток навчальних центрів або професійної підготовки кадрів. Спільні програми з університетами та навчальними закладами також дають можливість залучати інвестиції для підготовки кваліфікованих фахівців. Інвестиції в соціальні програми на підприємствах можуть здійснюватися через корпоративні соціальні фонди або за допомогою міжнародних організацій, що сприяють розвитку людських ресурсів. Приватні інвестиції можуть бути спрямовані на корпоративне навчання та розвиток, наприклад, через створення внутрішніх навчальних програм чи корпоративних університетів.

Фінансування для агропідприємств у вигляді банківського кредитування є одним із найбільш поширених джерел інвестицій для розвитку фінансових ресурсів. Банки пропонують як традиційні кредити, так і спеціалізовані програми для агросектора, що дозволяють залучати кошти на розвиток. Пільгові кредити та державні гранти також є важливими джерелами для агропідприємств, оскільки держава підтримує підприємства, що мають значний економічний потенціал або працюють у пріоритетних для країни галузях. Крім того, агропідприємства можуть використовувати аграрні облігації або виходити на фондовий ринок для залучення фінансування від інвесторів. Міжнародні фінансові організації, такі як Світовий банк або ЄБРР, також надають кредити та гранти для розвитку аграрного сектору.

Матеріальні ресурси, зокрема техніка та обладнання, можуть бути профінансовані через лізинг, що дозволяє агропідприємствам отримувати необхідну техніку без необхідності одноразового внесення великої суми коштів. Банки також можуть надавати спеціалізовані кредити для закупівлі сільськогосподарської техніки. Державне фінансування для модернізації технічного обладнання є важливим джерелом для підвищення ефективності агропідприємств. Приватні інвестиції можуть бути залучені для закупівлі нових машин і обладнання через венчурне капіталовкладення або партнерства з великими корпораціями, що бажають інвестувати в аграрний сектор.

Інтелектуальний капітал підприємства, до якого відносяться патенти, технології та наукові розробки, може бути профінансований через інвестиції в науково-дослідницькі проекти, що здійснюються за допомогою державних грантів або приватних фондів. Співпраця з університетами та науковими установами дає можливість залучити кошти для спільних досліджень та розробок. Венчурне фінансування, а також корпоративні інвестиції в інноваційні стартапи й технології є важливими джерелами для розвитку інтелектуального капіталу, який забезпечує інноваційність і конкурентоспроможність підприємства.

Залучення інвестицій для всебічного розвитку ресурсного потенціалу агропідприємств визначає не лише їх здатність забезпечувати стабільне економічне зростання, але й впливає на підвищення конкурентоспроможності на внутрішньому та міжнародному ринках. Інвестиції у різні види ресурсів, зокрема земельні, трудові, матеріально-технічні, фінансові, енергетичні та інтелектуальні, створюють необхідні умови для модернізації виробництва, вдосконалення технологічних процесів та підвищення ефективності використання природних ресурсів. Стратегічне залучення капіталу дозволяє агропідприємствам впроваджувати інноваційні технології, що забезпечує зниження витрат, підвищення якості продукції та її екологічну безпеку. Це, в свою чергу, сприяє формуванню конкурентних переваг на ринках, де вимоги до екологічної стійкості та якості продукції стають все більш важливими. Інвестиції у розвиток ресурсного потенціалу агропідприємств не лише сприяють їх економічному зростанню та підвищенню конкурентоспроможності, але й надають можливість для сталого розвитку аграрного сектору в цілому, що є важливим для забезпечення продовольчої безпеки та збереження екологічної рівноваги.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Отже, ресурсний потенціал аграрного підприємства є комплексною різнобічною категорією, що включає в себе не тільки матеріальні та фінансові ресурси, але й нематеріальні складові, такі як інтелектуальний капітал, унікальні навички працівників та стратегічні активи. Його ефективне використання залежить від оптимального поєднання цих ресурсів із продуктивними силами та виробничими відносинами. Зокрема, важливим аспектом є інвестиції, які виступають головним джерелом для розвитку та оптимізації ресурсного потенціалу. Вони сприяють модернізації виробництва, впровадженню новітніх технологій, підвищенню кваліфікації кадрів та забезпеченню стабільності підприємства. Залучення джерел інвестування в різні аспекти

ресурсного потенціалу не тільки підвищує економічну ефективність, але й зміцнює конкурентоспроможність агропідприємства на внутрішньому та міжнародному ринках, сприяючи його сталому розвитку в умовах постійних змін зовнішнього середовища.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Thompson A. A., Strickland A. J. *Strategic Management*. 2nd edition. McGraw-Hill Education, New York. 2001.
2. Thompson A., Strickland A., Gamble J. *Crafting and Executing Strategy*: McGraw- Hill, New York. 2005.
3. Славов В.П., Коваленко О.В. Ресурсозбереження як важливий чинник розвитку виробничих систем. *Агроінком*. 2007. № 7-8. С. 52-57.
4. Латишева О.В. Ресурсний потенціал підприємства: сутність, складові та особливості управління елементами забезпечення сталого розвитку. *Економічний вісник*. 2018. № 3(53). С. 126-130.
5. Макеєв О.О. Управління ресурсним потенціалом суб'єктів аграрного бізнесу: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.00.04. Суми. СНАУ, 2021. 22 с.
6. Материнська О.А., Ярова А.О. Ресурсний потенціал підприємства: проблеми та шляхи його вирішення. URL: <https://nauka.kushnir.mk.ua> (дата звернення: 16.11.2024).
7. Берднікова Л.Ф. Ресурсний потенціал організації: поняття та структура. *Вектор науки ТГУ*. 2011. № 1. С. 201-203.
8. Garski S. J. Strategy for Co-Creation of Value with Consumers. *Open Journal of Business and Management*, 2014. Vol. 2. No. 2. P. 102-109. DOI: [10.4236/ojbm.2014.22013](https://doi.org/10.4236/ojbm.2014.22013).
9. Смолич Д.В., Тимошук І.В. Ресурсний потенціал підприємства: сутність, складові та модель управління в сучасних умовах господарювання. *Економічний простір*. 2020. №153. С. 75-82.
10. Левандівський О., Баланюк І., Матковський П., Мацків В. Ресурсний потенціал в інвестиційному забезпеченні сільськогосподарських підприємств. *The actual problems of regional economy development*. 2023. № 1. С. 192-201. DOI: 10.15330/apred.1.19.192-201.
11. Михайлик О., Бірак Є. Інвестиційно-інноваційна діяльність підприємств в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2023. № 58 DOI: 10.32782/2524-0072/2023-58-86.

REFERENCES:

1. Thompson A. A., Strickland A. J. *Strategic Management*. 2nd edition. McGraw-Hill Education, New York. 2001.
2. Thompson A., Strickland A., Gamble J. *Crafting and Executing Strategy*: McGraw- Hill, New York. 2005.
3. Slavov V.P., Kovalenko O.V. Resursozberezhennia yak vazhlyvyi chynnyk rozvytku vyrobnychkykh system. *Ahroinkom*. 2007. № 7-8. S. 52-57.
4. Latysheva O.V. Resursnyi potentsial pidpryiemstva: sutnist, skladovi ta osoblyvosti upravlinnia elementamy zabezpechennia staloho rozvytku. *Ekonomichniy visnyk*. 2018. № 3(53). S. 126-130.
5. Makieiev O.O. Upravlinnia resursnym potentsialom subiektiv ahrarnoho biznesu: avtoref. dys. kand. ekon. nauk: 08.00.04. Sumy. SNAU, 2021. 22 s.
6. Materynska O.A., Yarova A.O. Resursnyi potentsial pidpryiemstva: problemy ta shliakhy yoho vyrishennia. URL: <https://nauka.kushnir.mk.ua> (data zvernennia: 16.11.2024).
7. Berdnikova L.F. Resursnyi potentsial orhanizatsii: poniattia ta struktura. *Vektor nauky THU*. 2011. № 1. S. 201-203.
8. Garski S. J. Strategy for Co-Creation of Value with Consumers. *Open Journal of Business and Management*, 2014. Vol. 2. No. 2. P. 102-109. DOI: [10.4236/ojbm.2014.22013](https://doi.org/10.4236/ojbm.2014.22013).
9. Smolych D.V., Tymoshchuk I.V. Resursnyi potentsial pidpryiemstva: sutnist, skladovi ta model upravlinnia v suchasnykh umovakh hospodariuvannia. *Ekonomichniy prostir*. 2020. №153. S. 75-82.
10. Levandivskiy O., Balaniuk I., Matkovskiy P., Matskiv V. Resursnyi potentsial v investytsiinomu zabezpechenni silskohospodarskykh pidpryiemstv. *The actual problems of regional economy development*. 2023. № 1. S. 192-201. DOI: 10.15330/apred.1.19.192-201.
11. Mykhailyk O., Birak Ye. Investytsiino-innovatsiina diialnist pidpryiemstv v umovakh voiennoho stanu. *Ekonomika ta suspilstvo*. 2023. № 58 DOI: 10.32782/2524-0072/2023-58-86.

INVESTIGATION OF INVESTMENT SOURCES FOR THE DEVELOPMENT OF RESOURCE POTENTIAL IN AGRICULTURAL ENTERPRISES

LUNKIN Valerii

Livestock Farming Institute of National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine

This article is dedicated to the study of investment sources for the development of agricultural enterprises' resource potential. The aim of the research is to analyze, systematize, and summarize the existing theoretical and methodological support for the functioning of enterprises' resource potential and the attraction of investment sources for its development.

The article discusses the existing definitions of the concept of "resource potential" and proposes understanding the resource potential of an enterprise as the totality of material, financial, labor, innovative, and organizational resources available to the enterprise and capable of being effectively used to achieve strategic goals, ensure sustainable development, enhance competitiveness, and improve the efficiency of the enterprise's production processes. The research revealed that the effective use of material, financial, labor, innovative, and land resources is key to achieving the enterprise's strategic goals, reducing costs, increasing productivity, and ensuring long-term competitiveness. It is substantiated that it is necessary to consider the resource potential not only as a set of material and financial resources but also as an integrated system that includes intangible assets such as intellectual capital, knowledge, experience, and strategic opportunities. It was determined that developing reserves and mobilizing resources, which allow the enterprise to maintain its stability and adaptability, are equally important.

The research showed that attracting investment is an essential tool for developing the resource potential of agricultural enterprises. It allows enterprises to ensure stable economic growth and increase their competitiveness in domestic and international markets. It was noted that investments, as a significant source of new resources, contribute to the modernization of production capacities and the introduction of innovations and technologies, which in turn enhances the efficiency of the enterprise and reduces costs. Attracting investment helps to expand the product range and improve its quality, which allows enterprises to maintain and strengthen their competitiveness. The study presents sources of investment for the development of various components of the resource potential of agricultural enterprises, including the possibilities of state programs, concessional loans, and private investments in land, equipment, human capital, and intellectual resources.

Keywords: *resource potential, development of resource potential, agricultural enterprise, investment, investment attraction, investment sources, financial resources.*